

Onderwerp: Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling; Veilig thuis in Fryslân. Schiermonnikoog, 4 december 2014

Aan de Gemeenteraad

Als gevolg van de gewijzigde Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor de geïntegreerde ketenaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. De gemeenten hebben de opdracht¹ om vanaf 2015 in regionaal verband met elkaar afspraken te maken over de besteding van de regionale middelen die het Rijk ter beschikking² stelt. Naast de opdracht voor het opstellen van een regiovisie hebben gemeenten ook de opdracht om een bovenlokaal Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) in te stellen. Het **doel** is het voorkomen van geweld en het realiseren van een duurzame veilige situatie voor het gehele gezinssysteem: kinderen en volwassenen, slachtoffers en daders. Als er dan toch geweld optreedt, moet dit zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en gestopt.

Door de aangepaste Wmo komt de formele centrumgemeente functie van gemeente Leeuwarden voor de Vrouwenopvang te vervallen. De gemeente Leeuwarden blijft wel de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang ontvangen. Het is van belang dat de Friese gemeenten de gemeente Leeuwarden de opdracht geven om de bovenlokale taken voor Fryslân te blijven uitvoeren. Door het vaststellen van de regiovisie door de Friese gemeenten is dit geregeld. Verder wordt door de Friese gemeenten gewerkt aan een passende governance structuur om de regionale taken te organiseren. De regiovisie is hiervan een onderdeel. Vanuit deze rol heeft de gemeente Leeuwarden het initiatief genomen voor het opstellen van deze regiovisie.

In de regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling is de inhoudelijke koers voor de komende jaren in Fryslân geformuleerd. Hierin is beschreven op basis van welke uitgangspunten en afspraken de Friese gemeenten de geïntegreerde ketenaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven. In de regiovisie is ook opgenomen wat de bovenlokale taken van de voormalige centrumgemeente Leeuwarden en de lokale taken van alle Friese gemeenten zijn. Een belangrijk uitgangspunt is een integrale aanpak, passend bij de 3 decentralisaties / transformatie in het sociaal domein. Naast het sociaal domein, moet ook afstemming plaatsvinden met het domein veiligheid. Verder is de afstemming met de justitiële keten van belang om een doelmatige mix van maatregelen voor plegers en hulp voor slachtoffers te organiseren.

Het is opvallend dat er, ondanks de wettelijke verplichtingen aan gemeenten én de ingrijpende effecten van kindermishandeling en huiselijk geweld, geen landelijke monitor beschikbaar is. Er zijn geen afspraken over beoogde maatschappelijke effecten en prestatie-indicatoren op basis waarvan beleid en uitvoering kunnen worden beoordeeld. Daarom is het belangrijk dat de Friese gemeenten met elkaar afspreken welke maatschappelijke effecten gewenst zijn. Ook is het nodig om afspraken te maken over welke prestatie-indicatoren gebruikt worden om de inzet op het terrein van kindermishandeling en huiselijk geweld te meten. Hierin wordt samengewerkt met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze prestatie-indicatoren vormen de basis voor de uitvoeringsplannen waarin de regiovisie wordt geconcretiseerd.

Elke Friese gemeente maakt voor de gemeentelijke taken een uitvoeringsplan. Het eerste gemeentelijke uitvoeringsplan is voor de jaren 2015/2016. Gemeente Leeuwarden is daarnaast ook verantwoordelijk voor het formuleren van het eerste bovenlokale uitvoeringsplan 2015/2016 (voor de

¹ Kamerbrief Staatssecretaris van VWS van 14 december 2011.

² Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.

bovenlokale taken). De resultaten van de uitvoering wordt getoetst aan de hand van de prestatie-indicatoren. Wij informeren uw raad in het voorjaar 2015 over het bovenlokale en het lokale uitvoeringsplan 2015/2016.

Uitgangspunten regiovisie

De regiovisie is gestoeld op de volgende uitgangspunten:

- Veiligheid voorop en die van kinderen in het bijzonder
- Snelle en passende hulp
- Systeemgericht (integrale aanpak via 1 gezin, 1 plan, 1 hulpverlener)
- Focus op eigen kracht en sociaal netwerk
- Lokaal wat kan en boven lokaal wat moet
- Outreachend
- Samenwerking tussen domeinen (lokaal/provinciaal en zorg/justitie) vraagt om heldere afspraken
- Niet weten hoe te handelen is geen reden om niet te handelen

Afspraken regiovisie

Met het vaststellen van de regiovisie conformeren de Friese gemeenten zich aan de volgende afspraken:

1. De Friese gemeenten ontwikkelen in samenwerking met de VNG een voorstel voor monitoring voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De monitoring van de uitvoeringsplannen wordt gekoppeld aan de voorgenomen evaluatie van Veilig Thuis Fryslân³ (AMHK).
2. De Friese gemeenten ontwikkelen preventief beleid ten einde huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen
3. De Friese gemeenten geven de gemeentelijke taak (vroeg)signalering en melding vorm.
4. De gemeente Leeuwarden werkt een voorstel uit voor een optimale afstemming van meldingen samen met de justitiële en zorgketen. Hierin wordt samengewerkt met de regio Groningen en Drenthe (vanwege de regio-indeling van het Openbaar Ministerie en de politie) en de Friese gemeenten. De afstemming met het lokale veld, Veilig Thuis Fryslân (AMHK), het Veiligheidshuis Fryslân (VHF) en het veiligheidsdomein is hierbij van belang.
5. De gemeente Leeuwarden werkt, in overleg met de regio Groningen en Drenthe (vanwege de regio-indeling van het Openbaar Ministerie en de politie) en de Friese gemeenten, een voorstel uit voor een optimale informatieverzameling en definiëring en organisatie van de regie in de integrale ketenaanpak. Dit voorstel sluit aan op de taken van Veilig Thuis Fryslân (AMHK), de taken van het Veiligheidshuis Fryslân (VHF), het veiligheidsdomein en de taken van het lokale veld.
6. De Friese gemeenten geven gemeente Leeuwarden de verantwoordelijkheid voor de organisatie van voldoende en kwalitatieve goede opvang voor slachtoffers volgens de kwaliteitseisen. Deze afspraak wordt meegenomen in de governance structuur die de Friese gemeenten maken voor de regionale taken.
7. De Friese gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning buiten de opvangplaatsen.
8. De Friese gemeenten ontwikkelen een werkwijze om recidive te voorkomen en de gemeentelijke taak nazorg vorm te geven.

Financiën

De gemeente Leeuwarden zet de decentralisatie uitkering vrouwenopvang in voor het bieden van adequate en veilige opvang en de hulpverlening tijdens dit verblijf (bovenlokale taak). Het gaat om onderstaande bedragen.

Centrumgemeente DU VO	2015	2016	2017	2018
Beschikbaar bedrag ⁴	€ 3.602.550	€ 3.523.787	€ 3.481.418	€ 3.461.114

Er zijn wijzigingen in de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang. Door een nieuwe verdeelsleutel heeft de gemeente Leeuwarden, als ontvanger van deze middelen, te maken met een korting. Deze korting is gebaseerd op het budget van 2014 en is verspreid over de jaren 2015 t/m 2018. Hierdoor krimpt het budget uiteindelijk met € 141.436.

³ Veilig Thuis is de landelijke naam van het AMHK.

⁴ Dit is inclusief prijs- en looncompensatie

Voor de uitvoering van de gemeentelijke taken en afspraken in het kader van de regiovisie wenden de gemeenten middelen vanuit de Wmo, jeugd en veiligheid aan.

Op dit moment is door de integratie van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling sprake van een herschikking van middelen. De taken van het Advies en meldpunt kindermishandeling (AMK), het Advies- en Steunpunt Huiselijke Geweld (ASHG) en de Directe Hulp bij Huiselijk Geweld (DHHG) worden hierop aangepast. Het is nog niet duidelijk wat dit uiteindelijk betekent voor de inzet van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang.

Als er middelen van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang vrijkomen, door het werken met sociale wijkteams (lokale gebiedsteams) en de integratie van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, worden deze ingezet voor de uitvoering van de regiovisie. In het bovenlokale uitvoeringsplan wordt de besteding van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang toegelicht.

Proces

De Friese gemeenten hebben samen de visie ontwikkeld via een begeleidingsgroep waarin alle regio's waren vertegenwoordigd. Gedurende het proces is er nadrukkelijk input gevraagd van de uitvoerende organisaties en cliëntenorganisaties. Er is een grote bereidheid bij cliënten om actief mee te denken en te werken aan deze uitwerking. Ook de Wmo- adviesraden in Friesland hebben een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de regiovisie. Dit is gedaan tijdens een tweetal werkbijeenkomsten met andere cliëntenorganisaties en uitvoerende organisaties. Op bestuurlijk niveau is uitleg gegeven tijdens het portefeuillehouders overleg VFG Sociaal Domein op 5 juni 2014. Hier zijn de uitgangspunten van de visie en de voorgestelde taakverdeling tussen de gemeentelijke taken en de bovenlokale taken onderschreven. Het AB Veiligheidsregio heeft op 26 juni 2014 positief gereageerd op de voorgestelde uitgangspunten en taakverdeling. Het portefeuillehouders overleg VFG Sociaal Domein heeft op 2 oktober 2014 besloten om de regiovisie met een positief advies ter vaststelling aan de Friese gemeenteraden voor te leggen.

Wij stellen u voor de Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling; Veilig thuis in Fryslân vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

B. Boelens

J. Stellinga